

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 240—
pol leta . . . 120—
četrt leta . . . 60—
za mesec . . . 20—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 400—
pol leta . . . 200—
četrt leta . . . 100—
za mesec . . . 35—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
pololetno . . . 4 dolara
četrtletno . . . 2 dolara

Nov naročniki pri naročninah

Oglas se računava po
porabljenem prostoru in časi
1 mm visok ter 35 mm
širok čisto za črno & b
za večje rabiti

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 61.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Maršiniem trgu
šte. 8 Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Fossemzra številka velja 1 krono.

Vprašanjem glede inzeratov l. dr. se naj priloži za odgo-
vor dopisnica ali zemka. — Dopisi naj se hranijo —
Rokopisi se ne vračajo

Radićeva manifestacija v Zagrebu.

Miren in veščasten potek. — Priznanje k narodnemu edinstvu in skupni državi. — Protest proti rapalskemu dogovoru. — Udeležba v konstituenti.

Zagreb, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Za zgodaj jutraj se je na zagrebških ulicah spazilo živahno kretanje kmetov, ki so dospeli v mesto od vseh strani z zavetimi. Prepevale so se narodne pesmi ter vzklikale hrvaški kmetijski republikani in Stefanu Radiću. Na "sajmišču", kamor je bila sklicana skupščina, se je zbrala velika množica, okoli 20.000 oseb. Za časa skupščine in sploh ves dan je vladal vzoren red in mir. Na skupščini se ni sililo noben vzklik proti alkoholizmu. — Na nekaterih hišah v mestu so bile razobejene zastave v narodnih barvah, a njih stavilo je bilo zelo majhno. Za časa skupščine je vzdrževala red seljaška konjenica, 1850 konjalkov. Na skupščini je bilo prisotnih mnogo novinarjev, in sicer uredniki se samo zagrebških, temveč tudi dopisniki beograjskih in inozemskih nemških, italijanskih in čeških listov. Skupščina je končala ob četrni na trinaesti. Nato se je uvrstil sredo v godbo na čelo, ki je odšla z Jelačićevega trga, pevačje domoljubne pesmi, v zornji del mesta ter preko Markovega trga zopet nazaj na Jelačićev trg, kjer se je mirno razšla. Ves dan je vladal v Zagrebu mir in red.

Skupščina, ki so se je udeležili vsi izvoljeni poslanci seljaške stranke, se je začela ob 10. Glavni govornik je bil Stipe Radić, ki je izjavil:

"Hrvaški narod je dne 28. novembra izrazil svojo svobodno voljo, da bodi Hrvatska v mednarodnih mejah južnih Slovanov kot celota kmetijska republika. To ni skupščina osvojenega hrvaškega naroda. Republika pomenja za hrvaške kmetijske republikanske večino popolno zmagano kmetijsko pravo, da bo kmeti svobodni na svojem domu, da bo imel priliko in pravico biti popoln gospodar v svoji občini, da kontrolira delo v občini, kraju, županiji in v sami vladi in da kontrolira sam direktno. Kmet ima pravico in dolžnost, da vse one stvari, ki jih more sam opraviti opravi sam brez kakršnokoli kontrole v svoji občini, v kraju in županiji, da opravi vse one stvari, ki jih res zna, na one, katerih pa ne zna (sodstvo, inženirstvo, državne finance), pa lahko pazi, da se bodo res izvršili. Ni res, da hrvatski kmeti ne uradno.

Poslanci seljaške stranke niti za las

ne bodo popustili od hrvaškega kmetijskega republikanskega programa. Izvršili bodo ta program v sporazumu s svojimi sosodnimi narodnimi brati. Politika hrvaške seljaške pučke stranke se ni izpremenila ter stoji še danes na stališču, da so vsi Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari ena narodna celota.

V naših mejah, ki jih je ustvarila Evropa, hoče ustvariti skupno nevtiralno kmetijsko republiko. Stranka se bo rušila sedanje lade s sabo, opozarjamo pa, da je 240.000 željavih rok volilo s gumijevimi krogljicami za republiko.

Protivniki smo — revolucije morda ne bo skupni hrvaški narod pristal na revoluciji na vsem svojem zgodovinskem ozemlju. Ako bi Srbi tudi ne bili naši bratje po jeziku in življenju, bi mi bili z njimi, ker hočemo živeti človeško življenje v slozi z vsemi svojimi sosedi.

Dve kraljevi vladi, italijanska in srbska, sta si v strahu pred komunistično razdelitvijo hrvaške Primorje in nam vzeli Reko, Istro in Zadar. Tega ne priznamo. Mi smo hrvaški kmetijski narod, po soglasnem sklepu hrvaški sabor neodvisne hrvaške države in po glasovanju ogromne večine volilcev kmetijska republika. Smo proti vsakemu koraku, delanju in besedi, s katerim bi se današnje lažljivo stanje rušilo s sabo, na miren in pravilen način bomo oživitvili svoj program. Pri volitvah je zmagala človečanska hrvaška kmetijska duša. Ako bodo volilci v vsaj državi uničene, hodo dobili zopet še večjo večino, ne samo na Hrvaškem, temveč tudi v Sloveniji, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Volvodini. Hočemo kmetijsko republiko sporazumno z brati v mejah, ki nam jih je dala Evropa.

Nato so prisegli poslanci stranke, da bodo na vsak pravilni način delali na to, da se Hrvatska uredi na temelju pravice samoodločbe v sporazumu z jugoslovanskimi narodi v nevtiralno kmetijsko republiko v današnjih mednarodnih mejah južnih Slovanov kot ena narodna celota in da bodo v tej nevtiralni kmetijski republiko oživitvili za vse stanovne enake človečanske pravice, za kmetijski stan pa popolno kmetijsko pravo. Za njimi so prisegli tudi vsi navzoči skupščinarji v enakem zmislju.

Soglasno so bile sprejete naslednje, od Radića predlagane resolucije:

1. Stranka se ne klanuje več hrvaški pučki seljaški stranki (HPSS), temveč Hrvatska republikanska seljaška stranka ali Hrvatska Radićeva seljaška stranka (za obe nazivni kratice: HRSS).

2. Druza resolucija zavzema stališče HRSS napram konstituenti, da so njeni poslanci pripravljeni iti v Beograd, toda samo s pogojem, da v konstituenti ne bi bili motorizirani, da so pripravljeni razgovarjati se z zastopniki Srbov in drugih narodov v Jugoslaviji; ako bi se ne sporazumeli, bi se razšli. V hrvaški banovini zahtevalo, da imajo večino nad vsemi drugimi strankami, zase bansko mesto in vlado.

3. Tretja resolucija pravi, da je HRSS dobila 240.000 svobodnih hrvaških kmetijskih glasov, za 150.000 več, kakor vse druge stranke, da vseh tega snatra stranka to volitev kot plebscit za nevtiralno hrvaško kmetijsko republiko v današnjih mednarodnih mejah južnih Slovanov, izključno mejo proti Italiji.

4. Po načelu pravice samoodločbe ima HRSS pravico, da prevzame v banaki Hrvatski vse državno vlado in upravo v svoji roki tako, da beograjska vlada prizna hrvaški državni sabor, ki izmed sebe izbere bana ozioroma predsednika republike banke Hrvatske in vlado za vse državne stvari, kakor je to bilo faktično in pravno na Hrvaškem od prevrata do 1. decembra 1918.

5. HRSS smatra današnje bolgarsko seljaško stranko in bolgarsko seljaško vlado za naravnega zaveznika pri delu za nevtiralno jugoslovansko zvezno republiko Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov navzlic temu, da je današnja bolgarska seljaška stranka še monarhistična. Ob enem bo stranka poiskovala, da sporazumno z drugimi kmetijskimi strankami v Srbiji, Bosni, Dalmaciji, Sloveniji in Volvodini z ustavo zajamči kmetijski značaj zvezne jugoslovanske republike, tako da bo poenotil od občinskega odbora do vseh ministrstev kmetijski narod ali sam reševal svoje stvari, ali da jih bo direktno nadziral po svojih kmetijskih poverjenikih.

6. Zadnja resolucija govori o republikanskem pokretu med južnimi Slovani, da bo stranka poiskovala stopti v čim tesnejše stike z drugimi republikanskimi skupinami Slovencev, Bolgarov in Srbov.

ALARMANTNE VESTI V BEOGRADU.

Beograd, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Tukaj so se razširile govorice, da je Radić v Zagrebu proglasil hrvaško seljaško republiko, kar je napravilo zelo slab vtis. Ministrski svet se je sestel, pa ni sklenil nič končno veljavne. Demisijske vlade se je odzgodila, tako da se ta vlada predstavi konstituenti. Demisijska vlada se pričakuje šele za 15. t. m.

RAZDELITEV RUSKIH BEGUNCEV.

LDU Beograd, 7. dec. Število novih ruskih beguncev se veča od dne do dne. Ruski begunci, sprejeti po Franciji, prihajajo v velikem številu v naše Primorje. Da bi se omili kopičenje beguncev, kar bi utegnilo postati škodljivo radi prehrane in v zdravstvenem oziru so se begunci porazdelili po raznih krajih Jugoslavije. Tako so poslali v Bakar 1500 beguncev, ki jih bodo oddali v okolico Bakra. Na Hrvaško je poslanih 4950, v Bačko 2040, v Baranjo 250, v Slavonijo in Srem 1330, v Bosno 1700, v Dalmacijo pa jih ostane 2400. Skupno njihovo število znaša 14.170. Ker se v Srbiji nahaja veliko več ruskih beguncev, jih sedaj niso poslali tjakaj. Skupni račun za prehrano beguncev in za njihov transport gre na račun francoske vlade. O tem so obveščene vse železniške postaje, da se bodo vozne karte posebej zaračunavale.

Razočaranje.

Skupščina Radićeva seljaške stranke je potekla mirno, brez revolucije, brez strljanja in prelivanja krvi.

Notranji in zunanji sovražniki so po prvem razočaranju pri volitvah doživeli že drugo, to morda še bolj nepričakovano. Radić, to up in steber pravihrvaških in protinarodnih rovarjev, se izjavlja za narodno edinstvo, priznava skupno državo, protestira proti rapalski sramoti in proglasi taktiko bota na pravičen način, torej v okviru ustave in postave. V svojem pričakovanju so ogojčani vsi Habsburgovi, Nikitovi, madžarom nemškutarji in drugi, ki so stavili svoje nade na Radića in njegovo četrtmilijonsko armado hrvaških seljaških volilcev, ki naj bi na večrajši skupščini v Zagrebu ako ne podrti, pa vsaj omajali veličastno stavbo našega narodnega udejeljenja. Njih sadnji up je šel po vodi.

Med razočaranci stoji pač v prvih vrstah laški lašteti in nacionalisti, ki so smatrali Radića prav do zadnjega za svojega zaveznika. Ali upravičeno ali ne, ne pokazala šele zgodovina, danes že ne moremo soditi. Ako pa je Radić v borbi se svojim fantomom tudi kdaj kdaj podpora

in zaveznikstva pri laških sovražih, danes se jim je javno in slovesno odrekal in se postavil v bojno vrsto vsega jugoslovanskega naroda. Rapalske pogodbe z izgubo dragocenih naših pokrajin tudi Radić ne priznava.

Razočaran pa bo morda tudi marsikdo, ki ne bi smel biti. Tako čudno so bile vesti, ki so jih pošiljale v zadnjih dneh v svet vladne stranke in vlada sama, da le nehoti vstajal sum, da bi bilo gotovim krogom ljubo, če bi se obistinitve njihove pesimistične napovedi. Vsaj njihova taktika je bila — milo rečeno — skrajno narodna. Prav kakor bi hoteli našel izjav Radićeva seljaška trma. Seveda bi bilo udobneje, če bi se dalo odpraviti Radića izve konstituentne, kakor pa se borili z njegovo množico frakcije v opoziciji.

K sreči jim Radić ni šel na tim. Res se da na njegovem programu, ki ga je razvil na zagrebški skupščini, mnogo grajati, mnogemu onorekati, pripuščati na možnost razvoja in sporazuma. Na tem polu ga bo treba podpirati. Polem, ki bi mu jih metali pod noze, bi utegnila prečiati slejodilec nazaj v omo, ki so jih metali.

WILSONOVA SPOMENICA NA AMERIŠKI KONGRES.

Washington, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Wilson je v spomenici na kongres stavil naslednje zahteve: Revizija fiskalnih zakonov ter neodvisnost finančnih komisij, poslojlo za Armenijo, znižanje upravnih izdatkov, izžolanie v vojni telesno poškodovanih mornarjev in valakov za drug poklic. Zveza narono se v tej spomenici ne omenja.

BOLJŠEVIŠKA SVOBODA.

LDU, Kodani, 7. dec. „Berlingske Tidende“ poročajo iz Helsinge-forsa: Ruski sovjetski časopisi objavljajo, da je sedaj na Ruskem 84 taborišč za ujetnike, kjer je 89.000 častnikov in civilnih uradnikov iz carske dobe. Pred enim letom je bilo 21 ječ z 16.000 ujetnikov.

SOVJETSKA REPUBLIKA ARMENIJA.

Moskva 7. dec. (Izvirno poročilo.) Lenin je od armenske sovjetske republike dobil pozdravno brzo-ljavko. Sovjetska republika Azerbejdžan je sovjetski republik Armeniji prostovoljno odstopila sporne tri provincie. Turška vlada je priznala novo sovjetsko republiko Armenijo. Za glavno mesto je določil Erivan. Na čelu republike stoji revolucionar Kasjan.

LDU Carigrad, 8. dec. Armenski vojni minister je po proglasu diktature nastopil pohod proti Erivanu, kjer so proglasili armensko sovjetsko republiko.

VOLITVE AVSTRIJSKEGA PREDSEDNIKA.

Dunaj, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Kljub temu, da se je štirikrat volilo, pri današnji volitvi zveznega predsednika ni prišlo do sporazuma. Od oddanih glasov je dobil krščansko-socialni kandidat dr. Kienböck 103, socialni demokrat Seitz 85 in velenemec dr. Dinghofer 29 glasov. Ker noben kandidat ni dobil absolutne večine, ki znaša 110 glasov, je predsednik zbornice dr. Weiskirchner sporazumno s strankami odredil, da se volitve jutri ob štirih popoldne ponovijo. Upalo, da se do takrat doseže sporazum glede osebe zveznega predsednika.

ANTANTIN UKOR NEMČIJ.

LDU, Berlin, 7. dec. Zunanjemu ministru so včeraj izročili poslaniki Anglije, Francije in Belgije dve notji s istim besedilom, v katerih se te države pritožujejo, glede govorov državnega kancelarja in zunanjega ministra, v katerih sta govorila o zasedenem ozemlju. Notji sta se predložili državnemu kabinetu, da zavzame svoje stališče.

ČASTITKE POLJSKE OMLADINE K NARODNEMU PRAZNIKU.

LDU Zagreb, 7. dec. Poljski generalni konzulat v Zagrebu je od združenja vseh poljskih akademskih društev prejel nastopno brzo-ljavko: Ob drugi obletnici zedinjenja jugoslovanskega naroda v svobodni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, pošilja skupščina zveze poljske omladine in centralni odbor filaret-skih društev kot reprezentanti celokupne poljske mladeži jugoslovanski mladeži srčne bratske pozdrave. Po dolgoletni borbi za obstanek in neodvisnost je poljska mladina začela mirno delo za zgradbo svobodne domovine, ki jo vodi velika načela Mickiewicza: Huhezni pravice in dela. Vedoč, da isti cilj in želje vodijo tudi jugoslovansko mladino, da bo tudi ona napela vse sile za narodno delo, našo skupno slovansko idejo in prinese vsega človeštva, pošiljamo bratski pozdrav in želje, da bi bila hodočnost čim naboliša. Živela Jugoslavija! Živela jugoslovanska mladina!

SOCIJALISTIČNA PREDKONFERENCA V BERNU.

Bern, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Socialistična predkonferenca je sklenila, sklicati za 22. februar p. l. na Dunaj mednarodno socialistično konferenco, da se končajo razgovori. Dnevni red konference je: Imperializem in socialna revolucija, metode in organizacija razrednega boja ter mednarodni boj proti — revoluciji. Za priprave za to konferenco se je imenovala komisija, ki se koncem decembra seje na Dunaju, da pripravi predloge, ki se bodo stavili konferenci. Ta komisija sestoji iz enega delegata Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije in Švice.

AVANZMA PREDVNIH ČASTNIKOV.

LDU, Beograd, 7. dec. Vojni minister je podpisal dvanize ukaz, no katerem napreduje veliko število rezervnih častnikov.

WRANGEL OSTANE NA GALIPOLIJU.

Pariz, 8. dec. (Izvirno poročilo.) General Wrangel je izjavil, da ostane z oddelki generala Oudenova na Galipoliju.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA 8. decembra.

Valute in devize.

Curih: Berlin 8.55, New York 644, London 22.22, Pariz 38.10, Milan 22.75, Praha 7.30, Zagreb 4.40, Budimpešta 1.30, Dunaj 1.90, avstrij. krone 1.25.

Dunaj: Borza je bila radi prazniške zaprta.

Praga: Borza je bila zaradi prazniške zaprta.

Rimski poslanci podpirajo D'Annunziove zahteve.

Rim, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Poslanci, ki so se vrnili z Reke, so izjavili, da je na Reki prečišen mir. Poset baroške luke je pokazal potrebo, daa se v interesu mesta Reke, katere življenska možnost je ogrožena, najde zadovoljiva rešitev. Poslanci imajo vtis, da se mora v svrhu mirne rešitve priznati kvarnerska regenca. Potem se mora dati

Reki možnost življenja. D'Annunzio je izjavil napram poslancem, da je najbolj udani služabnik svoje domovine ter nima namena, delati Italiji težkoče. Ko bo reško vprašanje rešeno, je pripravljen zapustiti mesto. Poslanci bodo imeli z italijansko vlado razgovore. Italijanski zunanji minister grof Sforza je dosel v Turin in se jutri pričakuje v Rimu.

Konstantinova zmaga pri grškem plebiscitu.

Pariz, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Šteje glasov na nedeljskem plebiscitu se vedno ni končano. Vendar ni več dvoma, da bo izpadlo glasovanje ugodno za kralja Konstantina. Venizelosovi pristaši so v mnogih krajih izostali od glasovanja.

Pariz, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Končno veljavni izid ljudskega glasovanja na Grškem natančno še ni znan. Izpadel pa je na vsak način ugodno za kralja Konstantina. Note amirante so spravile grško vlado v veliko zadrego. Govori se, da se sestanek parlamenta odgodi za en mesec, da se izogne razpravam, ki bi onemogočile pristašem Venizelosa, opozarjati na nevarnosti politike sedanje vlade.

Pariz, 8. dec. (Izvirno poročilo.) Zadnje vesti o ljudskem glasovanju na Grškem javljajo, da se je glasovanja udeležilo nad 300.000 volilcev več, kakor zadnjih volitev v parlament in da se je samo 2 odstotka vseh volilcev izreklo proti Konstantinu. Francija je z malimi izjemami vsa glasovala za Konstantina. V smirski garniziji je od 12.000 častnikov in vojakov glasovalo je približno 900 volilcev proti kralju. V provincijah je 80 odstotkov pristašev Venizelosa za Konstantina. — Mnogo volilcev, zlasti v večjih mestih, se glasovanja ni udeležilo.

Pošljite naročnino!

Sušak in Baroš.

Ni še izigrana zadnja karta med nami in Italijo. Santa Margherita nam še ni zadala dovolj gorja, pripravi se moramo na poskus novega nasilja, ki ga bodo hoteli izvršiti nad nami.

Povdarjali smo že za časa pogajanj v Santi Margheriti, da se je bati, da se bo jugoslovanska delegacija popolnoma izneverila svojim dolžnostim in kapitulirala pred Italijani. Tako se je žal tudi zgodilo. V Santi Margheriti je bilo prodanih in ugranih nad 600.000 naših rojakov v zasedenem ozemlju ne da bi se zanje zahtevala najmanjša svoboda ali garancija.

Se se mi dobroda poleglo razburjenje glede rapalske pogodbe, že se je pojavil akutni kvarnerski problem. Že nad pogajanja v S. Margheriti je italijanski tisk lansiral v javnost vesti, da se samoderžec D'Annunzio ne bo uklonil rapalski pogodbi. Namen teh vesti je bil prozorati: imele so pripraviti tla za poznejše dogodke — za rešitev kvarnerskega vprašanja.

Pustolovec D'Annunzio se mudi in ropa po Reki in okolici že nad eno leto; italijanska vlada doslej se ni genila z mezincom, da bi ga spravila proč od tam. Do rapalske pogodbe jo kvarnersko vprašanje na videz sploh ni zanimalo, po samoderževskem sporazumu pa je igrala vlogo brezmočnega faktorja, ki je hoče — nočeš podrejen volji D'Annunzija. Stvar je prišla napolek tako daleč, da je italijanska vlada indirektno priznala D'Annunziju pravico pustoloviti po Kvarneru toliko časa, dokler dozori vprašanje samo od sebe v korist Italije.

Nedavno se je rimska vlada postavila na „energično“ stališče, da je treba rešiti kvarnersko vprašanje. Ali kako? Z rokavicami in s hinavstvom seveda! In začela je že na jezuitski način pošiljati na Reko odposlance na pogajanja s pustolovcem.

Rezultat pogajanj je sedaj prišel na dan: D'Annunzio se je baje izjavil pripravljenega zapustiti Rab in Krk, toda stavlja je za pogoj, da pripadejo Sušak, Inka Baroš, Trsat in Rastav Reki. Poleg tega „zahteva“ priznanje reške države od strani italijanske vlade v tem obsegu.

Italijanski listi poročajo, da se vlada „še ni odločila“ glede postopanja v tem vprašanju in da čaka na povratek zunanjega ministra Sforze v Rim. In ko ta pride, bo priznana regenca Reka z vsimi kraji, ki jih zahteva pustolovec v imenu reške vlade — Italijo.

Mi pa, ki smo bili z odepfenjem tretjine Slovenije v rapalski pogodbi tihi, bomo tudi najnovejši zločin italijanske vlade nad njoma sankcionirali in naposled še izjavili, da smo z njim zadovoljni!

Francija in Balkan.

Odkar je francoska politika na bližnjem vzhodu pretrpela težke izgube — Wranglov poraz in preobrat na Orskem — posveča pariški tisk vedno več pozornosti balkanskim državam, posebno zvezi med Bolgarijo in Jugoslavijo. Po pisavi francoskih listov sodeč, bi

se imel odslej koncentrirati francoski vpliv v Jugoslaviji, ki bi se pa morala okrepiti s pristopom Bolgarije v zajednico vseh južnih Slovanov. Propagando v tem pravcu vodi ministerijalni „Temps“.

Ta list je vzbudil posebno pozornost s člankom, ki ga je prišel v zadnjem času od svojega dopisnika v Caribrodu. V tem dopisu je naglasil dopisnik, da je danes javno mišljenje v Bolgariji naklonjeno zvezi z Jugoslavijo. Dopisnik trdi, da je Bolgarija brez pomislekov pripravljena zaupati svojo usodo v roke svojega zapadnega soseda. Ideja revanše da je v Bolgariji pokopana. Z ozirom na to se dopisnik grenko pritožuje nad „netaktnim korakom“, ki ga je storila beograjska vlada s tem, da je voljaško zasedla Caribrod in okolico. Ta korak, pravi dopisnik, pa ne bo prekinil odnošajev med Bolgarijo in Jugoslavijo, temveč bo misel jugoslovansko-bolgarske zveze kvečjem nekoliko zavlekel.

Dopisnik obravnava dalje historijat caribrodkega vprašanja, ter povdarja, da prevladuje med Bolgari nazor, da usoda Caribroda še ni zapечатena. Bolgari da se zanašajo na jugoslovansko konstitucijo, ki bo v tem vprašanju končno odločila. Dopisnik sodi, da je beograjska vlada rešila vprašanje Caribroda z okupacijo samo vsled tega, ker je doživela neprijetna izkustva s plebiscitom na Koroskem ter v vprašanju Reke. Radi teh dveh neuspehov da se je Beograd odločil v caribrodskem vprašanju za politiko fait accompli.

Dopisnik govori nato obširno in pristransko o Nemčiji, o kateri pravi, da prevzema na Balkanu vlogo bivše Avstrije. Dalje kritizira politiko Anglije, ki se v vseh vprašanjih izhoda na morje (primeri: Odansk, Reka, Dedeağaç) upira podpiranje slovenskih interesov. Dopisnik obtožuje angleško politiko na bližnjem vzhodu da stremi preveč za prepričenjem popolnega ujedinjenja vseh južnih Slovanov, to pa zato, ker se boji, da bi si močna jugoslovanska država izsilila izhod tudi na Egejsko morje. Zato posveča Anglija vso pozornost Rumuniji in Orški ter podpira Bolgarijo, da bi na ta način že sedaj ustvarila protutež bodoči politiki med obnovljeno Rusijo in jugoslovansko državo.

Grško vprašanje.

Antantno časopisje je zopet pokoncu, in sicer topot radi grškega vprašanja. Pred kratkim so se v Londonu vršila posvetovanja angleškega in francoskega premijera ter italijanskega zunanjega ministra grofa Sforze. Na teh sestankih se je obravnaval položaj, ki je nastal v Orški po pomenu Venizelosove politike.

Antanta si v grškem vprašanju ni edina. To potrjujejo zlasti glasovi francoskega časopisja, ki očita Angležem, da protežirajo v zvezi z Italijo germanofilsko kralja Konstantina na račun Francije. Francosko časopisje se zato utaljeno obrača proti Angležem in Italijanom in našel se je celo list, ki je francoski vladi resno svetoval, naj se več ne

meša v politiko na bližnjem vzhodu, temveč naj prepusti brigo za takojšnje razmere Angliji, ki bo morala potem tudi sama skrbeti za red in mir v orientu.

Zanimivo je stališče francoskega časopisja zlasti z ozirom na usodo krajev, ki so bili takorekoč že prisojeni Grčiji. Francoski poslanec Daladier gre v svojih izjavah proti Angležem celo tako daleč, da trdi, da si obeta Anglija od Konstantinovega povratka na grški prestol velike ugodnosti. Konstantin da se bo moral v slučaju povratka na grški prestol popolnoma podvreči vplivu Anglije, če bo hotel doseči odpustitve za politiko, ki jo je vodil pred izgonom. Isti poslanec kaže na posledice, ki bi nastale za Francijo za slučaj, da se Smirna internacionalizira ter se odločno obrača proti internacionalizaciji, ki bi bila Francozom samo v škodo. „Libre Parole“ pravi celo, da se Smirna lahko brez odloga vrne Turčiji ne da bi se prl tem upoštevala sevreska pogodba s Turčijo. Glede Tracije meni, da bi se tudi na ta ali oni način lahko podvržla turški suvereniteti.

Politika antante nasploh se torej napram Turčiji izpreminja. Antantni mogotci so sedaj prišli do prepričanja, da je Turčija zaenkrat še življenja zmožna. Londonska konferenca je z ozirom na najnovejši položaj v Orški bila pripravljena priznati Turčiji večja ozemlja nego je to bilo določeno v Sevresu, samo pod pogojem, da bi Turčija prevzela vlogo antantnega eksponenta na vzhodu.

Vprašanje bližnjega vzhoda, ki se je s pomočjo Orške hotelo rešiti na račun Turčije se torej rešuje baš v nasprotnem. Turčiji prilaznem, a Orški sovražnem smislu. Tako je morala antanta zopet enkrat kapitulirati pred lastnim ciljem — uničenjem otomanske države.

Beleške.

Tudi eden!

Beograjski „Jugoslovanski narod“ piše v eni novembarskih števil pod naslovom „Vodja slovenskih radikalov“ sledeče:

„Dr. Niko Županec je star „Beogradljanin“, ki je vžival ugled kot človek, ki je pripadal vsaki stranki in skupini, ali samo v momentih kavarističnih pomenkov. Ves čas vojne je preživel v Ameriki. Angleški, Francoski in Švicji v študijah in v propagandi. Prijatelji so se mu čudili že pred vojno in med njo, da nikakor ni maral postati srbski podanik, niti postati „ukazani“ uradnik in tako zboljšati svoj gnetni položaj. V tej reči je bil stannoviten, ampak ne popolnoma do konca.

Natanko pred dvema letoma, baš v času, ko je bila vsa naša zemlja že osvobodena in ujedinjena, dan pozneje, ko se je pred Pašićem in Vesnićem zapisala ona prva vlada SHS, je pompozno stopil med podanike kraljevine Srbije in v pariškem poslanstvu položil svojo prisego dr. Niko Županec... Ves svet je strmel nad tem nerazumljivim čudom, posebno v trenutku, ko smo vsled višje sile postali vsi podaniki ene in iste države!

Stvar pa se je pojasnila že drugič dan: dr. Niko se je predstavil blagajniku srbske vlade in mu prezentiral dve nakaznici, podpisani od Pašića: na eni so se mu dnevnice povišale za 10 frankov, (od 30 na 40!) na drugi pa je stalo, da se mu naj izplača 10.000 frankov za tisk nekega dela, ki res še ni zagledalo sveta...

Zato pa se dr. Niko sedaj na vso moč trudi, da vsaj nekaj, vsaj nekaj odrabota od tega drugega patrijotičnega posla.

Pa se še čudimo, če čujemo, da Srbi ne mislijo ravno ugodno o nas. Ne čudimo se! Kako naj sodijo ugodno o nas, če vidijo v nas samo rojake takih-le — ujedinstov!

Monopolizirana naprednost.

„Domovina“, glasilo JDS za „mlje sloje“, je izhajala dosedaj po trikrat na teden. Ker je volilni fond sedaj menda precej izčrpan, bo izhajala odslej samo po enkrat na teden. V oklicu, kjer to naznanja, agitiralo ob enem za „Jutro“, strankino glasilo za inteligenco. Da je reklama malo pretirana, nič ne dene, zato je pač reklama. Zanimaja nas pa stavek, da je „Jutro“ edini ljubljanski napredni list. Upali smo, da si bodo po

končani volilni demagogiji gospodje vendar nehali lastni monopol na državotvornost in naprednost, zdat pa vidimo, da jih polomija volilnih šlagerjev ni izčutila nič. Slabo bi bilo s slovensko naprednostjo, če bi jo reprezentiralo samo „Jutro“.

Boljševiške karte.

Na konferenci ruske komunistične stranke, ki se je vršila zadnje dni novembra v Moskvi so očitali nekateri govorniki vladi izdajstvo socializma zaradi zakupa važnih pridobitnih sredstev antantnim kapitalistom. Ljening je odgovarjal na te napade in je poleg drugih vzrokov navedel tudi tole: „S koncesijami, ki jih dajemo Ameriki v Sibiriji in vzhodni Aziji postrulimo rivaliteto med Ameriko in Japonsko. To napetost bomo lahko dobro izrabili v svoje svrhe. Koncesije ostalim antantnim državam pomenijo našo zmago v moralnem in materialnem oziru, kajti te boržuiske države, ki nas hočejo uničiti, so na ta način prisiljene, naše stališče podpreti.“

Če se Ljening s svojo sodbo o ameriškem in zapadno-evropskem kapitalizmu le ne bo vrezal.

Razna poročila.

Slika iz Zagreba pred skupščino Radičeve stranke.

V torek so hodili neki ljudje po lišah ter zahtevali od gospodarjev, da izbešijo v prelatu zborovanja Radičeve stranke nastava. Oblasti so nato objavile, da ni nikdo dolžan stori kaj takega ter da ima država oblast dovolj moči, da štiti svobodo državljanov. — Že v torek zjutraj so se prišli v mesto velike grupe kmetov, ki so prišli na skupščino. Kmetje so se v živahnih razgovorih sprajali po ulicah ter ogledovali radovedno znamenitosti mesta. Večina jih je prinesla s seboj kruha, slanino, mesa itd. Za prenočišče si niso skrbeli, ker so krdo kmetov lahko našli. Ostanke se bilo prazno, ker je že bila stopnja prenočišča na tačeni alkohola v voljavu.

Povožnje neodržane države Reke — poguba za italijanski značaj mesta.

Pod tem naslovom navaja rimska „Tribuna“ v daljšem članku zveč posledice, ki bi nastale za italijanski značaj Reke, če bi se tej pravičnata vloga Rab in Krk.

„Tribuna“ se boji, da bi potem slovenski

element prevladaval in bi se s tem italijanska pozicija na Reki odslabla. List dostavlja, da je tudi v največjem navdušenju treba misliti na bodočnost. — (Tako list torej priznava, da je v Kvarneru jugoslovanski živel v večini. Ur.)

„Timoc“ o Petljurevem porazu.

Kakor smo že poročali, so se mečuli Petljurovi oddelki umaknili na Poljsko, kjer so bili razorejeni. Londonske „Timese“ pišejo v eni zadnjih števil o Petljuri, da je bil isti skoraj že večkrat poražen, pa si je potem vedno znova opomogel, tako da se še sedaj, akoravno je premagan, lahko trdi, da bo v kratkem zopet postal bojiščevikom nevaron. — Kar se pa tiče sovetske Ukrajine, je znano, da ni v nobenem kraju Rusije nacionalna zavest tako razvijena kakor ravno v Ukrajini, kjer se prevladujoče komunistični pristopom najbolj upira. Raskopljani oddelki ukrajinske armade, ki se enači na rečko Dnijo, bodo vna podoben prevladujoč nastop proti boljševikom, kar najbrž ne bo podoben.

Gospodarstvo.

Državni zaved za izdelovanje soevne. Za smotno živinskih bolezni, ki ogrožajo vsako leto voliko število živin, je najboljša sredstva uporaba serumov. V vrsto odposlanih pomagaljaku potrebuje množine serumov je minister za kmetijstvo Jankevič odobril, da se osnuje poseben zavod za izdelovanje serumov proti živinjskim boleznem. Zavod se bo osnoval v Novem Sadu.

Češkoslovaški rotacijski papir za Ameriko. Po dogovoru, ki ga je Češkoslovaška sklenila s Francijo, mora ta Češkoslovaška dostavljati mesečno 25 vagonov rotacijskega papirja za ceno 8 čk, kron za kilogram. Sedaj pa je minister za trgovino dr. Novacek tudi z neklo ameriško finančno družbo sklenil dogovor za 6 mesecev, po katerem mora Češkoslovaška vs rotacijski

ski papir, ki je predložen po pakirnih določbah potrebnih za 25 vagonov za Francijo, dostavljati tej ameriški družbi. Trgovinske določbe za papir 9 čk. kron za kg. Tovarnarji s poročajo, da se pri posebnem nadzoru, ker bi lahko papir država, izdali v Jugoslavijo, dražje prodali.

Koliko večja češkoslovaški tlaščak? Češkoslovaška republika je morala plačati za nove tlaščake, ki jih je dala delati v Ameriki, 35 češkoslovaških kron za komad. Vred teh velikih stroškov ugabi država 3.0% pri vsakem tlaščaku.

Družba za uvoz tekstilnih predmetov v Madžarsko. V Budimpešti se je osnovala angleška družba s kapitalom 12 milijonov kron. Člji družbe je podpiranje uvoza angleških tekstilnih predmetov.

Cene in plače v prošlosti.

Sedanjí draginji in gospodarski nesigurnosti ni primera v čeli dose-danji zgodovini. Vendar pa so bile gospodarske krize in revolucije že tudi v najstarejših časih in ni to nič novega.

Ko so odkrili učenjaki zakone babilonskega kralja Hammurabija, so našli med njimi tudi popis plač iz leta 2200 pred Kr. Takrat so plače znašale od aprila do avgusta 42 centov, a od septembra do marca samo 35 centov mesečno, ker so te mesece dnevi krajši. Tesar je dobil dnevno 1 cent, a kovinar in izučeni rokodelci 1 in pol centa. Tem neprimerno nizkim plačam odgovarjajo tudi enako nizke cene. Mernik pšenice je stal 5 centov, tako, da si je mogel delavec nabaviti za svojo tedensko plačo tudi dva mernika.

Leta 408. pred Kr. je zaslužil atenski tesar ali kovinar dnevno eno drahmo ali 20 centov. Mernik pšenice je stal ta čas 40 centov, torej skrat več, nego za Hammurabija. Seveda so tudi plače poskočile, in to za 17—20krat.

Za časa Cicerona je stal mernik pšenice 60—80 centov, in je bilo treba delati delavcu 4 dni, da si ga je prislužil. To poslabšanje razmer se pripisuje povečanemu številu sužaljev, ki so s svojim delom povzročali zahtevnejše delavske plače.

V času rimskega cesarja Klavdija okoli leta 41. pred Kr. je bilo v Italiji 7 milijonov svobodnih ljudi in 20 milijonov sužaljev. Žitne cene so za vladanja rimskih cesarjev neprestano rastle, tako da je leta 117. po Kr. stal mernik pšenice 1 rimski cekin to je 100 centov. Dnevna plača pa je ostala samo na višini 20 centov, tako da je mogel izučeni rokodelci zaslužiti mernik pšenice s plačo petih dni. Cesar Dioklecijan je izdal zelo stroge odredbe proti odevstvu, da bi draginjo nekoliko omilil. Za časa njegovega vladanja so poskočile cene, katere so bile v času prvih cesarjev, na dvakrat toliko. Delavec je moral delati 8 dni za mernik pšenice. Toda že okoli leta 500 po Kr. za časa Teodorika je padla cena pšenici na 22 centov pri merniku, torej na dvestino cene izza Dioklecijanove dobe. Dnevna plača je znašala 15 centov, to je petkrat več nego prej.

Novo revolucijo cen in plač, ki je v mnogem podobna današnji, je izzvala v srednjem veku kuga, ki je Evropo zelo opustošila. Tako je leta 1347. stal v Franciji mernik pšenice 55 centov, a ko se je pojavila „črna smrt“, je stala 1. 1348. že 1.56 cekina, a leta 1350. 3.08 cekina. Sorazmerno so se morale povišati tudi plače. Kovinarji, ki so leta 1347. zaslužili dnevno 19 centov, so dobivali sedaj 37 centov. Toda po preteku par let so se vrnila zopet stare cene in z njimi tudi stare plače.

Za časa francoske revolucije je izzval družabni preobrat ponovno veliko spremembo cen in plač. Do čim je leta 1790. rokodelci dobivali dnevno 25 centov, le zaslužili v razdobju od leta 1808. do 1810. 57—62 centov. Mernik pšenice je stal povprečno eden in pol cekina. Rokodelci je mogel v početku 19. stoletja zaslužiti na teden tri mernike pšenice, torej dvakrat toliko kot pred revolucijo. Na tej višini so se obdržale cene z neznatnimi spremembami skozi celo 19. stoletje. Šele minula svetovna vojna je na tem področju izzvala zopet velike spremembe, katere sedaj bridko občutimo na svojem hrbtu. Toda, kakor zgodovina uči, so prišle vsakokrat cene in plače zopet v normalni tir, in tako moremo tudi mi upati na skorajšnje boljše čase.

ODGOVOR GOSPODU R. JAKOPIČU

na njegovo pismo v „Jugoslaviji“ z dne 24. p. m.

Nisem trdil, da je gospod R. Jakopič imel namen s XVIII. umetniško razstavo privedi sodbo g. dr. Tavčarja. Če pa sem prišel do prepričanja, da je imel celokupen nastop vseh treh umetniških smeri ta namen, je bil to logični zaključek na podlagi sledečih opazovanj:

„Članek dr. Tavčarja je zelo razburil ne samo najmlajše, ampak tudi nekatere starčije umetnike.“

Priznava se je, da kak začel bi

se najboljšo dokumentirala umetniška kvaliteta te nove umetnosti in tako posredno ovrgla dr. Tavčarjeva kritika. Dr. Stele je teden dni pred otvoritvijo hvalil v vznešenih besedah ta nov umetniški pojav. S tem, da se je g. R. Jakopič pridružil in prežiral to baje novo umetniško smer, ni s tem zastopal nazor popolnoma nasproten onemu g. župana.

Ne razumem, zakaj se zavoljo moje kombinacije gospod Jakopič razburja in se čuti užaljenega.

Isto pravico, s katero izražam jaz ali g. dr. Tavčar, ali g. dr. Stele svoje mnenje ali kritiko, isto pravico ima g. Jakopič in njegovi somišljeniki, da s protidokazi ovrežejo podane trditve.

S tem, da je gospod Jakopič razstavil dela ene umetniške smeri, katero je dr. Tavčar zavrnil, je dokumentiral, da ne soglašajo z njegovimi nazorji. Priprčan sem, da mu tega g. župan ne more zamerkiti. Če uživa g. Jakopič od mestne občine za svoje kulturno delovanje kakšno ugodnost, mu teh g. župan sigurno ne bo odedniti, pa naj bi priredil razstavo iz tega ali onega razloga. Jaz za svojo osebo nimam nikakega veroka ali koristi, da bi trdil neresnico. Če sem se v svojem opazovanju motil, naj mi gospodje eproste.

Gospoda Skaličinja in Mušiča pa smatram za diletanta na podlagi njihovih razstavljenih del, ki vsakemu jasno kažejo popolno neznanje anatomije, perspektive, harmonije barv itd., ne da bi se obrat povdarjal nekonzistentnost v načinu izražanja.

Edino razumljivo so impresionistične pokrajinske študije, katerih duševni oči je gospod Jakac, ne pa omenjena gospoda. Se manj originalna je njihova takozvana ekspresionistična umetnost, priručna in modernih umetniških revij.

Gospod R. Jakopič mi vendar tega ne more zamerkiti, če opazujem z lastnimi očmi in ne z ušesi. Imam svoje raziranje o umetnosti, katerega mi njegova umetniška avtoriteta ne more ovreči.

Da mi je bilo nerazumljivo, kako so prišle slike g. Skaličinja in Mušiča v razstavo, opravičujem s tem, da sem smatral g. Jakopiča za umetnika, ki upošteva in goji le resno umetnost.

S tem, da je razstavo sam priredil, se je posredno osebno izpostavil javni kritiki. Privaditi se bode moral delstvu, da ni samo njegova umetnost edino prava in njegova sodba edino merodajna. Monopoliz na umetnost v Jugoslaviji se nimamo.

Izg. arh. prof. Kregar R.

Z ozirom na gorenji sestavek g. prof. Kregarja pristavlja uredništvo, da bi se moral glasiti kritični stavek v originalu g. profesorja. Nastop je najmlajše umetniške smeri naj bi ovrgel osebo mnenje g. dr. Tavčarja o moderni, posebno „Novomeski umetnosti“. V tisku se je glasil stavek pomotoma drugače in je tako dal g. Jakopiču povod za njegove očitke g. Kregarja. — Odgovor g. Kregarja je prejel uredništvo že pred doli časa, a ga vsled pomankanja prostora doslej ni moglo objaviti. — Ured.

Dnevne vesti.

— Brezsrčen vojaški zdravnik. Iz Nevesinja v Hercegovini se nam pri-
ložilo naš fantje 32. nešpolka (2.
četa. 1. batalion), kako brezsrčno po-
stopa neki vojaški zdravnik z bolni-
mi vojniki. Brez natančnega preisko-
vanja "modi bolne vojaške nazaj k če-
ti. Ker jih potem še kaznuje kot si-
mulante. — Pričakujemo, da se bodo
naši novi poslanci brez razlike strank
energično zavzeli za zboljšanje ne-
zdravih razmer pri vojaštvu. V Av-
striji so bili sicer samostojni in vojaš-
nice nedotakljive v demokratični
Jugoslaviji na mora biti drugače!

— Zapisniki kočevski Slovenci.
Pisalo nam: Na nas kočevske Slo-
vence je menda Ljubljana popolno-
ma pozabila. Tudi časopisi se ne
brigejo dovolj za naše razmere. Šir-
ša javnost gotovo vsled tega misli,
da je pri nas vse v redu. Temu pa ni
tako. Nekaj slovenskih šol čer-
kama, toda v cerkvah se ne sliši
nobena slovenska beseda. V šoli se
naši otroci učijo slovensko moliti, v
cerkvi na slišijo le nemške pridige
in nemške molitve. Župni uradi ura-
dujejo samo nemško. Ikarne knjige so
le nemške. Opozorjamo g. škofa,
da nam omogoči službo božjo v slo-
venskem jeziku.

— Mohamedanci in volitve. Iz-
med vseh političnih strank so se
bosanski muslimani najbolj zavedali
svoje volilne dolžnosti. Prišli so
skoraj polnoštevilno na najodlože-
nejša volišča. Čajniče je obsežal in
gorat okraj, toda izmed 565 moha-
medanskih volilcev je prišlo glaso-
vat 560 mož.

— Ravnotežstvo filharmoni-
čne družbe v Ljubljani je poslalo ure-
dniku "Marburger Zeitung" popra-
vek, češ, da družba ni likvidirala,
temveč ji je le oblasteno zabra-
njeno delovanje. Ker pa je družba
proti tej odredbi vložila pritožbo,
opa, da se ji v doglednem času zo-
pet omogoči delovanje. Naši Nemci
se res nestrastno optimisti, ki se
vedno upajo, da se vrnejo blaženi
časi za "Herrenvolk"!

— Dražnje vsiljuje ljudje, ki
drže gotov denar doma namesto, da
bi ga plodovito vložili v kak de-
larni zavod. Ker splošno primani-
kuje gotovine, ne morejo denarni
sredstva dati potrebni posojili in
trgovci, obrtniki i. dr. ne morejo
dobivati potrebnih kreditov pod
ugodni pogoji temveč le za visoke
obresti. Trgovina in obrt zastaja,
dražnja pa raste. Nesposobno je to-
rež tiščati denar doma namesto da
bi ga vložili v denarne zavode.

— Časopisne broševke v prometu z
Italijo. S 5. decembrom t. l. so dovoljene
v prometu z Italijo časopisne broševke s
30% znižano pristojbino po predpisih med-
narodne pogodbe.

— Umrl je v Prilipi Ljubljanski Ro-
dolf Fedrak, tumač pri okrajni sodnici.
Poheljen bo pri svoji materi v Ljubi-
lani na nedeljski otrok.

Ljubljana.

— Ljubljansko blato bo postalo
kmalu tako slavno, kakor Tavčar-
jev kandidatski govor. Tako vsaj za-
trjujejo ljudje, ki morajo te dni bro-
diti brozgo po ljubljanskih ulicah, ki
so izpremenjene v prave kanale. Ma-
gistrat se očitno nič več ne
briga za to, v kakšnem stanju se
nahačajo ljubljanske ulice, sicer bi
bilo nemogoče, da bi celo hišni po-
sestniki puščali trotoarje neočisti-
ene od snega, ki se je tamkal nabral. O
ljubljanski župan gotovo te dni ne
hodi po ljubljanskih ulicah, drugače
bi se poskrbel, da bi bila Ljubljana
v nekoliko drugačnem stanju. Ali g.
župan naj pomisli, da vsako nima
konj in kočije z livriranim kočija-
šem, kakor se tudi po blatinh ljub-
ljanskih ulicah lahko udobno po-
tuje.

— Tatvine na glavni pošti. Ne-
prestanu prihajajo ovadbe na poli-
cijo in na privatnike zaradi tatvin
ameriških pisem in drugih pošiljav.
Škoda bo dosti višja, kakor se je v
začetku domnevalo. Preiskave so
zavzele take dimenzije, da znajo
trajati najmanj pol leta. O cinizmu
nenaščenosti pričajo najbolj dej-
stvo, da so vložili baše tudi ameri-
ški ček, ki je bil namenjen nekemu
sotovaršu.

— Pozor pred volitvami! Na protestni
shod radi Koroške, ki se je vršil nedavno
v "Unionu", je prišel tudi nekdo nemški
uradnik Kranjske hranilnice, ki je znan
veled svojega Slovencev zelo nevarnega
propagiranja. Da ga na shod niso privedle
simpatije do koroških Slovencev, je jasno.
Kaj je torej šel na zborovanje? Priro-
diti bi morali sploh paziti na to, da se ta-
kimi elementom zabrani dostop vsaj na
takšna zborovanja. — Korošci se pa tudi
bodo da in "nacionalizirane". Kranjska

hranilnica še vedno koplo gnezdo za take
uče.

— Iz Spodnje Šiške se nam poroča:
Tukajšnja nova ulična razsvetljava je zares
vse kvale vredna naprava. Graje vreden
pa je pogrešek, da se je pri razdelitvi žar-
nic Železniško ulico popolnoma prezrlo. Ko
je bila Sp. Šiška še samostojna občina, so
v temni noči vsaj tri petrolejske brlele.
Sedaj pa, ko se imenuje VII. ljubljanski
okraj, pa se tistih ni. Ker imamo že vsi
enaki dolžnosti, bi bilo pravično, da bi se
tudi udobnosti enako delile. Zatorej vjdno
prosimo, da se popravi, kar se je za-
grešilo. — Prebivalci Železniške ul.

— Seznan izgubljenih stvari v Ljubi-
ljani od 1.—31. oktobra 1920. 3690 K, 1000
kron, 280 K, 100 dinarjev, 30 K; 3 torbice,
1 boja, ženski dežnik, 3 pompari, 11 de-
narnic, 2 zlati verižici, 5 zlatih zapetnic
med temi 2 z urami: vzorni listek za par-
nik in 3000 K, žepni robcen s 400 K, 2 zlate
prstanke, 1 zavitek z več bankovci, 3 list-
alice, 2 šerpi, 2 srebrne ure, zlate nakle-
je, legitimacija za Ameriko in vzorni listek ri-
sarske orodje in zelen plašč.

— Našlo se je v Ljubljani od 1. do 31.
oktobra 1920. 600 dinarjev, 40 K, 30 dinar-
jev, 10 dinarjev, 118.80 K, 200 K, 20 K;
5 denarnic, svilen šal, kurtka s vsobino
124 K, kurtka z vsobino 3 listki, med temi
recepti iz Amerike, zlat prstan, 2 čepci, 2
ročni torbici, decimalna točilnica, kravata
igla, sveča telečja koža, srebrna ura s ve-
rzičco, vzorna knjižica in črna listnica. Za
izgubljene predmete je vračati na policijs-
kem ravnanstevstvu.

— V trgovini ukradeni. M. K.,
stanujoči ob cesti na Rožnik, je bila
v trgovini S. v Gradšču ukradeni
knjižica s 450 K in z legitimacijo
„Samopomoči“.

— Učiteljevo podgan in miši je prišel
izvrševati mestni magistrat po vseh mest-
nih postojih in kanalih z bakteriološkim
kizivom, ki je strupeno le za te živali, ni
pa nikakor nevarno za ljudi. Ker se mora
to kuživo uporabljati in nastavljači von-
darile strokovnjaki, ako naj bo uspeh za-
gotovljen, izvršuje to delo v Ljubljani
uradno koncesionirani zavod za pokon-
čevanje podgan in miši (Miroslav Zor, Stri-
čarjeva ulica 7.III). V mestu so se v zad-
njih letih v maršalcemerski podolpi povečale
podgane v velikem številu, ki povzročajo
škodo in so tudi za prenos kužnih bolezni
nevarne, zato se poživljajo lastniki raznih
poslovil, da se resno posreduje odpravo te
muhe. Zgoraj omenjeni zavod pravzaro
to delo povzroči ter oddaja kuživo tudi v
manjših množinah.

Maribor.

— Otvoritev umetnostno razstave.
Včeraj se je svečano otvorila v
Mariboru prva umetnostna razsta-
va, na kateri je 28 umetnikov raz-
stavilo 183 del. Med njimi 4 kipar-
ske proizvede. Med udeleženci so
bili knezofek dr. Napotnik, pred-
stavniki in načelniki vseh tukajšnih
državnih in avtonomnih uradov ter
vojaških oblasti, zastopniki mnogih
društev in organizacij, šolstva, ča-
snikarji, mnoge umetnikov i. t. d.
Razstavo je otvoril predsednik pri-
pravljalnega odbora general Ma-
ster z govorom, v katerem je pou-
darjal kulturni pomen te razstave v
našem jugoslovanskem Mariboru.
Med sviranjem voljaške godbe so si
udeleženci nato ogledali razstavo.
Priljubljeni odbor je sprejel razne
pozdravne broševke, med temi od
Društva slovenskih umetnikov ter
od umetniškega društva „Sava“ iz
Ljubljane ter od g. Račice, Vavpo-
tiča i. dr. iz Zagreba. Od 11. naprej
je bila razstava odprta za širše ob-
činstvo in ostane odprta do 27. de-
cembra. Že prvi dan je posetilo raz-
stavo 250 oseb. O razstavi še spre-
govorimo.

Celje.

— Delovni čas v celjskih trgovinah so
celjski trgovci vsled sklepa ministrice na-
redbe o osemurnem delavniku nategnili ne-
kateri na 9 ur, drugi pa na 8 in pol dnevo.
Trgovski nastavljenici pa imajo seveda
isto plačo, kakor pri osemurnem delavniku.
Sprememba posesti. Bazarso trgovino
na Cankarjevi cesti je kupil od dedajnega
lastnika Davida Schach celjski trgovec
Jos. König za poldrugi milijon kron. Schach
se izseli v Avstrijo.

— Vendar enkratni Opetovano smo pisali
že mi, pa tudi drugi listi, o celjskem neu-
skem fotografu Perissichu, ki je v ljub-
vemu izžival v svoji izločbi s slikami biv-
ših avstrijskih oficirjev prejšnjega 87. cel-
jskega polka. Na poziv mestnega magistra-
ta je moral sedaj te izživaloče slike od-
straniti.

— O. Reich iz Celja nam pošilja popra-
vek, da se poročilo o aretaciji neke J.
Reich radi fihotapstva ne more nanašati na
njo, ker ni bila niti aretirana, niti se ne na-
haja v kak preiskavi. Radi ugotavljamo s
pripombo, da gre očitno za zamenjavo
v imenih.

— Neprijeten slučaj se je v tokih srečal

zgodil v našem mestu. Ob tri četrti na 6.
uro zvečer je naenkrat odjekla elektrika
leč in v hipu je bilo celo mesto v ognju.
akci temi. Posebno neprijetno se je to ob-
čutilo v trgovinah in obratih. Zunan pa je
bil deževni naliv in ulice brez luči. Pame-
no gospodarije prejšnjega nemškega
mestnega obč. sveta se je tu zopet poka-
zalo, ker je isti dal odstraniti po mestu
vse plinove svetilke, ki bi se v takih slu-
čajih iskale za zelo potrebne.

— Izpred celjske porote. Zoradi tatvine
sta se zagovarjala pred poroto Jože Žol-
ger in Ivan Geršak. Izvrševala sta razne
tatvine v konjskem in šmarnem okraju.
Kradla sta živino, obleke in sploh, kar li-
ma je prišlo pod roko. Žolger je dobil 5 let,
Geršak pa 2 in pol leta ječe. — Istotako
se je radi tatvine zagovarjal Janez Javor-
nik, kateri je na Zidanem mestu kradel iz
vagonov razne stvari. Dobil je 18 mesecev
težke ječe. — Dalje je bila pred poroto Jo-
žef Neubaier, ki je služila pri Antoniji
Obalt v Celju ter ji pokrnila razne stvari
v vrednosti okrog 10.000 kron. Dobila je
18 mesecev težke ječe.

— Ciganstvo nadležno. Zadnje čase se kta-
ti v celjskem okraju množijo cigani-
ska telpa. Bavi se navidezno s kotar-
stvom, ima več vozov in okoli 20 konj.
Kjerkoli se je ta telpa ustavila, je napra-
vila kmalu mnogo škode, ker je kradla
drva in krmo ter nadlegovala ljudi z be-
račenjem. Tudi mnoge pravovernece so
ciganko z vadeževanjem opoharila, za
večje in manjše svote ter živila. Okrajne-
mu glavarstvu v Celju sudno svetujemo,
naj takšnim ciganskim tolpom ne daje da-
vojenja za bivanje v okraju. Nadležno
je tudi, kako morejo dobiti takšni ljudje
na svoje licence priporočilo potrdila, ka-
tera zlasti napram mladim otroškom pro-
meteno storilajo.

Koroško.

— Nemška nasilstva na Koroškem.
Nemški „Volkswhevroci“ in oro-
žniki nadaljujejo s hišnimi preiskava-
mi pri Slovencih, o katerih le su-
mimo, da so glasovali za Jugoslavijo.
Hišne preiskave vršijo ti oboženo-
banditi najbrž na lastno pest, ker se
niti ne legitimirajo. Pri tej priliki iz-
gledajo našim ljudem razne stvari.
Kdor le količkar upovrja, ga odže-
nejo v zapor. Posebno grdo nasto-
pajo v krajih, kjer so bili prebiva-
ci zavedni Slovenci n. pr. v Selah.
Zadnje dni te pribežalo več Selja-
nov preko zasneženih planin v Ju-
goslavijo. Tako postopanje Avstrije
imenuje Spalajkovič „korektne“.

— Uroda slovenskih učiteljev na
Koroškem. Naše šolske oblasti so
pozvale na Koroško pristojne slo-
venske učitelje, naj ostanejo na
Koroškem, ozir. naj se vrnejo na
svoja stara službena mesta. To je
lahko ukazati, toda težko izvesti.
Več slovenskih učiteljev, ki so re-
ženi Korošci, je res prosilo za spre-
jem v službo, toda koroška deželna
vlada jih je odklonila, ker se svojim
zvestim pristajem ne more dati
služb. Za naše rojake-učitelje se
nič ne pobriga. Rečeji že dva
meseca niso dobili plače, a tudi za
primerno namestitev v Slovenijo se
nič ne pobriga.

— Trenjenje naših rojakov na Koro-
škem. Iz Hodš nam poročajo kako
so vred plebiscitom obetali nemčurji.
da se odpre iz Celovca pravi para-
diž, a dosedaj so dobili naši ljudje le
nekoliko moke: kar le je ostalo Ce-
lovčanom od pronačande. V Celovcu
se za denar ne da ničesar kupiti, tem-
več le za zamenjavo. Pri Slovencih
so nonšali vse krave ter izračunili
koliko mleka morajo oddati. Četudi
za doma niti za otroke ne ostane.
Kdor ima le 1 oral zemlje, ne bo do-
bival moke. Za pozdrav ključico nem-
čurji Slovencev: Hoo-ruk fiber den
Loibl! Na veselica nleščo nainrei
„Cušenwalzer“: a Slovenci se mora-
lo skrivati doma sicer so nanašeni.
Pred nemškimi orožniki vse trenče
ker jih smatramo za poizvedovalce
na blavo. Nedavno so bili orožniki v
Hodšah. Še risto noč te bila pri
prejšnjem gerentu ukradeni svinja
obene pa so tatovi odnesli tudi vse
ferrnene na žari. Na sumu imamo
„Volkswehr“, oziroma lačne Celov-
čane Vse to se dovaja že sedaj ko
nas te komaj zanjuslja plebiscitna
komisija, kaj šele bo pozneje. (V oči-
led takim nasilstvom na si una tr-
dit Spalajkovič, da se nemška Av-
strija vede korektno! Op. ured.).

Primorje.

— Italijanska nasilja. Odkar vedo Ital-
jani v krajih, ki po razpisli pogodbi pri-
padajo Jugoslaviji, da bodo morali to zem-
ljo zapustiti, so začeli se hujše divjati. Ni
ga skoro dneva, da ne bi ardi ali kakt
drugi temni elementi laške narodnosti ne
napadli po vaseh kakega kmeta in ga iz-
ropali. Tako je pred kratkim vdrl v ko-
čo Nikole Cabrijana na Trstcu več roških
arditov. Ropari so mu odnesli vse, kar je
imel, kolikoli kakšno vrednost. Kmet in

sicer javil rop karabinerjem, toda ni se za
takšno stvar ne brigajo.

KOROŠKA SLAVNOST NA DU- NAJSKEM VSEUČILIŠČU.

Na dunajskem vseučilišču se je vršila
pod patronanco rektorja Dopacha tako-
zvana koroška slavnost, ki bo dala misliti
tudi angleškemu in zlasti italijanskemu de-
legatu pri plebiscitni komisiji, ki sta se ta-
ko vnoto zavzemala za interese Avstrije.
Dčim se je držal rektor Dopach še kolik-
kor toliko v mojak previdnosti, so ostali
govorniki, med njimi v Ljubljani znani po-
licijski svetnik Skubelj, odložili vsako ma-
sko in povedali jasno kaj bočejo, namreč:
Zdržitvev s Nemčijo in kaznovanje seda-
njih zmagovalcev. „Se je pokrita dolina z
goste megi, ki ovira razgled, vendar se
svetlikajo s karavanskimi grebenov prvi
žarki ki naznanjajo valiko jutro Vsemen-
šije.“ Tako je govoril policijski svetnik
Skubelj in nas potrdil v prepričanju, ki
amo za vedno goliti, da bo princ Borghese
ali vsaj njegovim otrokom še jako žal
za burko, ki jo je igral leta 1920, v Celov-
cu ob plebiscitu.

IZNAJDA SLOVENCA NA PO- LIU KINEMATOGRAFIJE.

Sveiozna kinematografska pod-
tletta rolavajo že leta in leta posebn-
no pozornost na to, kako odpraviti
nizilanje pri predstavi in kako
pridobiti plastične slike. Posebno so
si prizadevali za to med vojno na
Dunaju. Pri nekateri takšnem poskusu
so sodelovali razni profesorji in
strokovnjaki v tehniki in optiki. Po-
stavili so v to svrto tri protokitske
anarate enega sredi dvorane, osta-
la dva pa v levi in desni kot. Ana-
ratom isteva sistema so vložili ena-
ke kopije filma, ter vse tri botom
električne prožne naprave spravili
v tek. Toda namera se ni ni posre-
čila, vsled česar so morali ostati pri
staremu. Dr. Paul Schrott privatni
docent na tehniški visoki šoli na Du-
naju oravi v svoji knjigi, da se mi-
glianje ne da odpraviti. Dokazano na-
re, da velik del občinstva vsled tega
ne more prisostvovati kinemat-
ografskim predstavam ker jim mi-
glianje tako škoduje, da im postane
slabo, podobno kot človeku, ki pr-
vič potuje na ladji v viharju. V sled-
njem slučaju le ta razložek, da se
človek notovanja na ladji privadi,
dočim le to pri kinematografskih
predstavah nemogoče in le pri vsa-
kem oetovanem poskusu rezultat
vedno slabši. — Z novo iznaidbo g.
Ovriča, predsednika drvega slov.
društva kinomastavilencev v Ljubi-
ljani, so ti nedostatki odstranjeni. In
sicer je glede plastike doseženo da
elektrec ne vidi pred sabo le živih
slik, temveč tudi odrtino pravega
odra ali narave v daljavi. Pri mi-
glianju odpadejo temni dosedaj ne-
izbrisni momenti in nastane vedno
le svetli. Kdaj in kako se slika pre-
makne ostane tajnost iznaiditelja
ki pravi, da le z njegovo iznaidbo
mogoče uspešno sodelovanje gra-
mofona in vlasbe. Tako bomo v do-
slednem času sedeli v dvorani kinema-
tografu pred odrtimi plastičnim
„drom“ gledali in poslušali prvovrst-
ne svetovne lirale in umetnike v
oneri in drami. Upalmo, da je iz-
naidba g. Ovriča kolikor mogoče po-
lona in zanesljiva.

Književnost in umetnost.

Anton P. Čehov: Sosodje in druge no-
vele. Poslovenil Fran Pogačnik v Ljubi-
lani 1920. Založila Tiskovna zadruga v Ljubi-
ljani. Cena 18 K, po pošti 1.60 K več. —
S to zbirko stopa pred nas A. P. Čehov
poleg Maupassanta največ čitan novelist
svetovnega slovstva. Fin psiholog obde-
je vsestransko snov ter slika življenja
umetnikov, bogatašev in malih ljudi z do-
sledno realistično in neizprosno resnico-
ljubnostjo. Pričuje novele nam pričajo,
kako se je znal lotiti problematične ženske
nravi in izpremenljivega ženskega značaja.
Delkatne stvari, kakor žensko nezvesto-
bo v zakonu, stremjenje ženske duše,
divjanti se nad vsakdanjost, ostro se la-
njive morale in se izpopolniti kakor mo-
ški, daje žensko občutnost in muhavost,
obvladuje pisatelj z nedosežno lahkoto in
dovršeno. Knjiga obsega poleg naslov-
ne povesti še nastopne: „Babje carstvo“,
„Velfci in mali Volodja“, „Znameniti ljud-
je“, „Dobri ljudje in „Rotschildove go-
sile. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadru-
gi, Sodna ulica 6.

Koledar „Družbe sv. Cirila in Metoda-
lize te dni. Požge poštnih, brozjavnih in
telefonskih pristojbin vsebuje tudi lepo-
slovno čtivo ter poročila glavne družbe.
Cena koledarju je 16 K. — Vse rodolube
prosimo, da ga blagovoljno obdržati in pla-
čati. Kdor bi pa koledarja ne prejel in se
zanima zanj, naj ga naroči v pisarni
„Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Gledališče in glasba.

Iz gledališke pisarne. Zaradi tehničnih
odpade v četrti 9. t. m. upokoritve „Od
balke do balke“ na red E.

Sporod slavonskega koncerta orke-
stralnega društva „Glasbene Matice“ v po-
medeljek, dne 13. decembra 1920 v veliki
dvorani hotela Union v Ljubljani: 1. Čaj-
kovič: Srečanja za godala. 2. Berlioz:
Rimski karneval, uvertura. 3. a) Šerjanc:
sinfonični stavek; b) Rimski - Korakov:
Na grobu, preludi; c) Ljadov: Balada. 4.
Liszt: Les preluds, sinfonična pesnitev. —
Sodeluje orkester narodnega gledališča.
Celoten orkester šteje 80 godbenikov. Za
koncert orkestralnega društva pod taktir-
ko kons. prof. Jeraja vlada velike zanimi-
nje. Zeleni je iz kulturno glasbenih in gmo-
nih ozkrov „Glasbene Matice“, da obina-
stvo vseh slojev napolni ta večer mlinski
dvorano do zadnjega kotička. — Predpro-
daja vstopnic v trafiki v Prešernovi ulici
št. 54. Kratka razlaga koncerta izide to
dni kot podlistek v časopisu.

Pokrajina.

Ropari v Prebrenju. Poročajo nam,
da je minule dni 8 v orožnike preobleče-
ni roparjev prišlo v vas Prebrenje ter
zahveljav od nekoga kmeta ves donat.
Odneli so mu okoli 800 lir. Zadevo pro-
iskuje orožništvo.

Krika vas. Na našo notico z dne 3. l.
m. nam pošilja popravek: Uradne ure
poštnega in brozjavnega urada v Krški
vali so od 8.—12 in od 15.—16. ob de-
lavnikih, ob nedeljah in praznikih pa od
8.—10. Tu ne uraduje mlada gospodična,
temveč uradnica, ki je v poštni službi že
24 let. Kar pa se tibe obnašanja poštna
uradnice napram strankam, bo dognala
preiskava.

V Laškem so obhajali dne 4. t. st.
uslužbeni radnika „Ava“ na sijajni način
praznik sv. Barbare. Po maši z godbo so
je vršila vesolica v Oblakovi gostilni ob
veliki udeležbi. Slavnostni govor je imel
carnatoli Prihl, ki se je spominjal dvei
lertev v preteklem letu ter povečeval
delo kot edini naš spas. Slavnost je po-
tekla v najlepši harmoniji.

Mali oglasi.

Proda se:

OKRASKI IN SVEČKE ZA BOŽIČNO

BREVOL

Božična in noveletna razglednica

(slovenske in nemške) na debele

in drobno pri L. PEVALEK, Ljub-

ljana, Židovska ulica 4.

200 GROSOV VEZALK

(šitir) rujavih se proda po zelo nizki cenli.
Vzorci na zahtevo. Ponudbe na upravo
„Jugoslavije“ pod štito „Vezalke“. 2414

JAVNO PARNO KOPALIŠČE

moderno urejeno, edino v večjem mestu
Slovenije, se proda. Poizve se pri podru-
mci „Jugoslavije“ v Celju. 2415

POSESTVA

od 8 do 30 aralov z živino, vili v Mark-
boru in na delzi hiše, tudi za trgovino
pripravne. Ogledne v Mariboru in na do-
želi se prodajo potom pisarne „Zagorske
Maribor, Barvarska ul. 2. Dopolni le proti
znanki. 2377

VEČ DVONADSTROPNIH HIŠ

hišnega davka in občinskih doklad prostih,
pripravne za gostilno in pekarno, potem
več letih vozov s streho in brez strehe
za enega ali dva konja proda v Mariboru
Smetanova ul. 39 Jos. Nekrep. 2323

CISTO SVINJSKO MAST

doma topljeno, razpčšila in ponudbe spre-
jema od 50 kg napel po najnižji dnevni ce-
ni tvrdka Janko Popovič, Ljubljana. 2116

Kupi se:

ZELEZNE ALI JEKLENE CEVI

8—12 cm premera kupim. — Ponudbe na
poštni predal 72. 2413

PISALNI STROJ

dobro ohranjen, najraje Underwood ali
Remington, kupim. Ponudbe na upravo
„Jugoslavije“. 2412

Službe:

OPEKARSKI MOJSTER

z 20letno prakso v strojnem kakor tudi
v ročnem delu išče posla za prihodnje
loto. Cenjene ponudbe na upravo „Jugo-
slavije“. 2416

Razno:

2 ELEKTROMOTORJA

zamenjam in sicer: enega za 5 1/2 HP 220,
380 voltov, 50 perijod, 1380 obratov, drug
za 2 1/2 HP 220/380 voltov, 50 perijod,
2400 obratov. — Rabim pa enega za 5 1/2
10 HP iste napetosti in enega za 1 1/2 44
1 HP. Motorji na ogled v obratu na For-
tuni pri Jož. Učkar, Gorje pri Bledu. 2407

M. Zevago:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman.
(Dalle.)

Oglejte si zdi skrivnost te kralje narave! Kakor vsi stvori Leonorinega duha, je bilo tudi na stražni ostrih niče pozemeljske mučnice ostronina v bistvu na lako preprosta ukana. Canestane se ni mnil, ko je prvotno smatral železni valjar za stehar, ni ne norem ko je mislil, da kroži na pravcatem ostronem vilihu: zakaj valjar je bil oboje! Steber je seval iz vortne sohe do matice, na kateri je bila prikovana strašna ploščica: bil na le v resnici votel in le sčal galik nožični na drugem, masivnem stebri. Ki je bil do matice vladet od nie naravi na le nosil vti-vaste zareze. V okroglem podstavku iz katerega je strel v zornih sobi vrhni konec stebra, je bilo skrito močno peresje: ta mehanizem je vrtil vrtli stehar z mation in ploščo vred krake nrove osi — grozotne-za železne vitake. Jelnik, ki si ga priklonil k plošči obrni, ga z licem prevdol in mu odernil dozdevno brezdanost temnega vodnika, je bil po vsem preloženem nočetu neizob-uno že tako zbevan in vznemirjen, mučno visenje na plošči in vrtenje v krova sta mu jemali tako popolnoma sicerne možnost orientiranja, da ni nobena izmed vrt. markiznih žrtv opazila neklens eva trika. Menjavaloča leza v kateri je stodal nesrečnež vitake pod sehoi, ga je navdela s strašnim občutkom poraz-izanja in nadanja v brezdanost do-čim je krožil v resnici venomer na isti višini! In tako je tulil v netem-nosti svoje vrzje blaznel besnel in napadno porinil od muk, katerim ni

prisnodbu v zgodovini človeškega zverstva ne vedoč da temelji ves njeov smrti strah na zoli optični prevari!

Kakor smo videli, je podlegel tej ukam celo vitez Canestane, vzlic svoji veliki razboritosti. Ne čudimo se: takaki tedanjih dob pač niso bili računajoči inženirji. In končno, tudi ako si mislimo naše moderne Ediso-ne v enakem položaju in podobnem duševnem stanju — kdo ve, katere-mu izmed njih ne bi odrekel preudar-lajoči mehaniki um!

Ko le Belfevor pogleda napravo v tek, je sedel na stol zraven osišča in priklonil. Drvet ga je izpreletel — dokaz, da si je svesti grozote, ki se je vršila pod njim. Kmalu na le ste-nih v tako globoko zamišljenost, da se pozabil vse razen zadnjih markiz-kih besed.

«Kaj misli?» je zamrmral. «Ko mi le omenila napravo in sem delal, da niče na svetu ne more izpolniti mo-le edine želje, le odgovorila: Kde ve?... Ali le svenla muke more linhezi? Ali ve kaj mi teži srce? Ali ma oblast in sredstva, da more utešiti moje kornjenje?»

Obunio je amatal z glava.

«Ne! le zahvalno turobno. »Ni-če mod solnce ne more prisiliti Ma-rion Delorme, da h imela uamlenie s menot. Marion! Mari ve slohi, da le kuhin? Sai niti zame ne ve! In niti svetel, ki m' ga le vrela s sve-letno okna, mod katerim sem areča-kal toliko ur? Mari le pomenil kat drugera neva pomneh in breztrane? Nabilec sem: in le še nekaj mani od nov, k se klatijo na dvoriščih. Moja koda le črna, zato ne smem niti lu-biti niti biti deležnemu linhezi! In ta izobčenez sem se predramil vzdri-ti oči do nje! Do nališke, kar m ob-seva solnce! Nemožnost dekla m

mi nliunila v obraz ako bi ti rekel da utrlje tudi v mojih misli človeško srce!»

Tik pod njim se je odieravala strašna drama smrti. A Belfevor ni mislil natio: oblokoval je svoto lu-bezen!

Ta strast ga je bila zarahila že prvi hin, ko le videl Marion Delor-me: bila je besna in divja kakor po-hota zverja ob času velike vrnte. Nač in dan se je klaril okrog gostil-ne pri »Treh vladarih«, da bi zalotil vedno minuto, ko bi se morel vreči nanie ter in imeti živo ali mrtvo. Po cele ure le slonel z zamrtimi očmi in senaril o tem trenutku. Baš tedaj na le Marion nenadoma izmala iz go-stilne. Tisti dan le lokal, rhl in tulil ed ohuna: zaklel se je, da prevrne ves Pariz in le bo iskal do smrti. Že se le hotel odpraviti za nio, in šel bi bil da ga ni postavila markiza na stražo k vitez Canestaneu. Belfe-vor le uboval: lahe mu le bilo unre-ti nro odreči pokorščino Leonori. Globoko pod zemljo mu le manil cel dolo brezkonden mesec dni.

Tako le napolnila zločinska noč: dočim le postil maršal v svojih dvo-rnah nariške družbo, le prikleni Belfevor nedolžnega človeka na plo-ko vrzje in ga pormal v nezasišano smrt.

Tri sežnje pod njim le umirala žrtv, on na se le vdal svoj strasti pretakal solze broncenta in mrlje ponavil sam pri sebi:

«In vendar hie tudi v mojih čr-nih misli rdeče srce!»

Toda sredi nališkega ohuna le Belfevor zaslišal za svojim hrptom lahne ženske korake. Slišal se le, nvedal nazaj in odskočil v brez-melni osuplosti. Kri mu le šinila v glavo. Zmrl se le na kolena, zaločal le in udaril s čelom na tlaku.

Marion Delorme le stala pred njim!

V spremstvu svoje hišne Anete le bila hrela Marion Delorme k »Trem vladariem«. Gostilničar le te spoznal vzlic pačolanu, ki le zakri-val nien obraz. Hotel le le odvesti v prejšnje stanovanje: toda Marion le zahtevala sobico prav zgoraj pod streho četudi skromno, samo da bi imela razved na ulico. Gostilničar-lev obraz se le odel mahoma z ne-zatenim preziranjem.

«Borastvo in izobilje sta pri kralju!» si le delal. «Držimo se do-bro: zakaj panica ne bremore bel-li-ča: kakor se zdi! Evo!» le velel od-rti vrata v podstrešno čumnote.

«Izvrstno!» le nokiuala Marion.

«Oskrbite mi, prosim, dober nasla-vač, da more snati Aneta v moji neposredni bližini.»

«Kaj!» se le namrdni gostilničar sam pri sebi. «S služkinjo hoče snati v eni sobi? Beračica!»

«Kosilo in večerjo nama boste poslali vsak dan zori.» le nadaljevala Marion. «Zame kaj mahneva, M. Aneta na naroči, karkoli želijo.»

«Kruha in sira!» le namlili me-šek ležeč se od zaničevanja.

«In zdi rečite, koliko stane ta brloz za mesec dni?»

«Petdeset liver, plačilo samol: brez hrane seveda.»

«Koliko sem plačevala za svoje velike stanovanje v prvem nad-stroju? Ne spominjam se več.»

«Da, in na minuli časi, se le za-režal dedec brezilivno. »Plačevali ste tisto liver takisto brez hrane.»

«Dobra,» le velela Marion noko-vo. «Ako le stalo mo stanovanje tisto liver, in le vreden ta hrloz dvatisoč. Aneta plačal mo dvatisoč liver ker hoče imeti denar navrele!»

Hišna le odšla na mizo dvesto zlatih pištol. Gostilničar le zardel kakor rak in hitel leclati zamulene poklone.

«Amak,» le povzela Marion, »s pogojem, da nama, boste stregli sami!»

«Karkoli izvolite, madame!» le zastokal erdež v svoji zadreci. «Opozoriti vas moram še nekaj. Ako ne boste držali jezika za zob-ni in zve le eden vaših službniikov, vstav ali snih živa duša da prebi-vam tu, se pripravite na Bastilio. Zbogom za danes!»

Gostilničar le nobasal zlatnike ter se odpravil zadenski, nometae s čenico tlak in zavotavljale vospo-lično svoje molččnost vdnosti, spoštovanja in sicerneva čuvsva, ki le more vzkliti v blaven ostr-skem sru iz zlateva dežja. Marion le stekla k oknu in se zdrznila: ko le zavledala pročelie maršalovega dvorca. Ves tisti dan le stala na pre-ži: toda obraz, ki ga le iskala z oči se ni prikazal.

«Aneta,» le delala zvečer, »stom doji in pretolli dušo kateremu izmed vojakov, ki sive na straži pred vrati vospoda Concina. Poizvei mi kje rtiči tisti Belfevor, ki si nekdat jako hežala nred njim.»

«Kaj madame? Nerva isčete? Zlodi žrneva?»

«Da. Nati ga moraš in govoriš z njim, naj te stane kar hoče.»

«Pa ne da bi bili zaljubljeni vam madame?»

«Kde ve?» le odgovorila Marion s skrivnostnim glasom.

«Kaj naj mu sporečim?» le osup-la povzela hišna.

(Dalle prth.)

Priporočite „JUGOSLAVIJO“

Svileni papir C
(Seidenpapier)biješ i u svim bojama pripiše!
Dobiva se kodDravske industrije papira d. d.
Gajeva ulica 7.

POZOR!

L. MIKUS
Ljubljana, Eslo 15.
priporoča svoje salgo
družbo in solitnove
ter sprijateljnih peke.
Popravila se izvršuje
hitro in solidno.

POZOR!

Knjigarne in trgovine s papir'em ter g. trgovci!

Lične žepne koledar e za leto 1921

v obliki 6x4 cm komad po 2 K 80 v in 12x7 cm komad po 9 K dobavlja vsako množino

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.

Poštini predal 74.

Vedno v zalogi tudi lični noteti, bloki, pisar, knjige (blag, dnevniki).

Pozor!

Dospela je velika pošljatov raznih gum-bov, igel, modnih stvari, verenin, finih žlic, rinčie za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. — Za obilen obisk se priporoča tvrdka

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo!

Zlo ar in juvelir
ALOJZIJ FUCHS, Sebahurgova ulica 6.
priporoča svoje velike zaloge ju-velov, stalnino in srebrnino.
Vsa popravila in nova dela se izvršuje v lastni delavnici točno in solidno.STAMPILJE
vseh vrst
CIRIL ŠITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15Oblast, konom, informacijski zavod
Drago Beseliak

Ljubljana, Cankarjevo nab. 5.

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu-in inozemstvu. V abona-mentu ter posamezne ee-ne zmerne.

RIBJE OLJE
pristno norveško je
svoje deilo in se dobi
na drobno in debelo.
Drogerije, SANITAS' Celje.I. SANDR N
LJUBLJANA.Velika zaloga
vseh vrstnega
usnia
kol, podplatov, gonil-
nih jarmenov in lokov
na ul. b. b. 100

MESTNI TRG 6.

Prodaje se 10 vagona

kovanih čavalačavala za cipele evkali keo i svakovrstnih drugih potrebštin
koji su graditeljima potrebni. Ponude na firmu:

Machoi Turek, P.zen, So'ni ul. 1. CSR.

Nekoliko sto hektolitrov vina

Istnega prideika od 1. 1917, 1918, 1919 in 1920 v izvršni
kakovosti, tudi sortirane ima na prodaj vinogradnik

Franc Mihelič, Zavrče niže Ptuija.

BALKAN

Trgov. špedicijska in komisijska del. družba.

Brzjavni naslov: „BALKANSPED.“

LJUBLJANA — MARIBOR — TRST — WIEN.

Spedicijski vseh vrst — Sprejemanje blaga v sklad sčr. — Zaccarinanja — Mednarodni prevozi. — Selitve s pa-
tentiranimi vozovi na vse strani. — Skladišče, spojeno s trenom juž. žel. — I. ljubljanske javno skladišče.

Največje domače špedicijsko podjetje.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge
in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Prometa do srede junija

nad 65,000.000 kron.

4¹/₂ %čistih brez odbitka
rentnega davka.Neposredno pod
državnim nadzorstvom.